
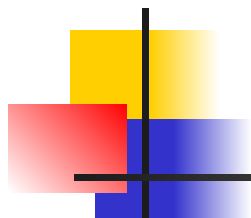
Тақырыбы : Айғақты профилактиканың негізгі түрлері ендіру проблемасы.

Дайындаған: Жарылқасымова Б.

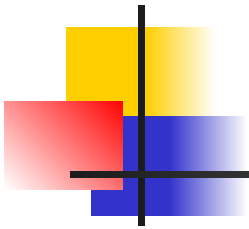
Тобы: ЖМ-309

Қабылдаған: Омарова Б.Ә.

Түркістан 2016ж.

-
- **Мақсаты: Аурулардың алдын алу және халықтың санитарлық гигиеналық білімін жетілдіру**

-
- Міндеті:
  - ✓ Дәлелді профилактика түсінігі
  - ✓ Дәлелді профилактиканың түрлері
  - ✓ Скрининг бағдарламаны талдау

Кіріспе

Дәлелді Медициналық профилактика —

Денсаулық сақтау қызметінің, ауруды алдын ала анықтау, аурудың даму қауіпін төмендету және денсаулыққа әсер ететін ішкі және сыртқы орта факторларының әсерін төмендету болып табылады.

- Медициналық профилактика — Халықтың денсаулығын күшейту және аурулардың алдын алуға бағытталған ведомства аралық шаралардың комплексі

Дәлелді Медициналық профилактиканың түрлері.

- 1. БІРІНШІЛІК ПРОФИЛАКТИКА
- 2. ЕКІНШІЛІК ПРОФИЛАКТИКА
- 3. РЕАБИЛИТАЦИЯ

Біріншілік профилактика

- Адам организміне зиянды факторлардың әсер етуін төмендетуге арналған шаралар, сонымен қатар экологиялық және санитарлық гигиеналық скрининг өткізу. (Атмосфералық ауаның сапасын, ішімдік суының, күнделікті тұтынатын тамақтың сапасын, жұмыс жағдайын және басқада факторларды жақсарту)
- Салауатты өмір салтын қалыптастыру жөніндегі парадигмалар қалыптастыру. Информациялық прогандалық жүйе арқылы денсаулыққа кері әсер ететін факторларды және олардың әсер етуін төмендету. Санитарлық гигиеналық тәрбиелеу—халықтың санитарлық білімін арттыру арқылы жүзеге асыруға болады.

Екіншілік

профилактика

(secondary prevention)

- Аурудың асқынуын өршуін және де жұмыс істеу қабілетінің төмендеуін жоятын сонымен қатар мүгедектіктің алдын алуға бағытталған медикосоциалдық, санитарлық, гигиеналық, психологиялық және т.с.с. шараладың комплексі

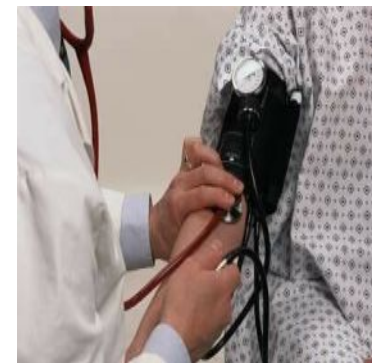

Екіншілік профилактика мыналарды қамтиды:

■ Аурудың және оның ағымына әсер ететін факторларды анықтауға арналған, диспансерлік редакциялық бақылауды жүргізу.

Науқастарды және оның отбасын жеке немесе топтық ауруларға байланысты Санитарлық гигиеналық білім беру.

■ Денсаулыққа кері әсер ететін факторларын жоюға арналған емдік және сауықтыру шараларын жүргізу.

Реабилитация

- Аурудың салдарынан адам
Организмінің шектелген
қызметін
қайтадан қалпына келтіруге
бағытталған медициналық,
психологиялық,
педагогикалық
және социальды шаралар
жиынтығы.

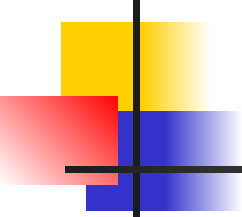

Медициналық профилактикадағы зерттеулер және әдістерге қойылатын талаптар.

- Қарапайым, кең көлемде қолдануға ыңғайлы.
- Арзан және уақытты көп алмауы қажет.
- Қауіпсіз болуы керек.
- Нақты, объективті және сенімді болуы керек.

Скрининг-Тест – жай диагностикалық тест, ол көптеген адамдар тобына қандай да бір ауруды зерттеп тексеру үшін жүргізіледі.

Скрининг-тест

[screening test] – бағалау инструменті немесе процедура (биологиялық немесе психологиялық), басты мақсаты-қандай да бір популяцияда немесе қазіргі кездегі сол аурумен ауыратындардың көп түрлерін анықтау. Тестке жоғарғы сезімталдық мысалы 90 % 100 ауру пайда болады.

Алкогольға арналған тест (AUDIT), мичиганды тест (MAST), мюнхенді тест т.б. қолданады. Сонымен қатар биологиялық маркер, диагностикалық тест.

Скрининг – көптеген адамға қолданылатын тесттер және аурудың алғашқы жасырын түрін анықтайды.

Жіктелуі:

Халыққа таралуы бойынша:

Массалық
Селективті

Халықтың категориясы бойынша:

Пренатальды-бұны көбіне жүкті әйелдерге жүргізеді, яғни қауіп – қатерді болдырмау. Оған ультрадыбыс және биохимиялық скрининг кіреді.

Неонетальды-жаңа туылған нәрестелердегі туа пайда болған ауру бар не жоқ екенін зерттейді.

Әдісі бойынша:

Ультрадыбыстық
Биохимиялық
Қосарланған
Аудиологиялық

инфекциялық емес аурулардың скринингілік анализдік статистикасы

Дүние жүзінде	Өлім көрсеткішінің 60% инфекциялық емес аурулар салдарынан.	
Еуропада	Өлім көрсеткішінің 75% инфекциялық емес аурулар салдарынан.	
Ресейде	Өлім көрсеткішінің 80% инфекциялық емес аурулар салдарынан.	
	Қанайналым жүйесінің аурулар	56,1% 1,3 млн. адам
	Жарақаттар және уланулар	13,2% 300 мыңнан артық адам
	Онкологиялық аурулар	12,4% 287 мың адам

■ Қорытынды

- Осы медициналық профилактикалар арқылы аурулардың алдын алу, тұрғындардың өмір сүру ұзақтығын ұзарту, халықтың санитарлық білімін жетілдіру, адамдар арасында салауатты өмір салтын қалыптастыру.

■ Қолданылған әдебиеттер

■ <http://www.google.kz>.

■ <http://www.Google.ru/><http://www.Google.ru/автор> Л.Клевцова, “ДМ в России :перспективы развития”,Россия,2003 год,4 стр.

■ <http://www.euro.who.int/document/e71319.pdf>
8–10 June 2000

■ (<http://ww.nsc.nhs.uk/pdfs/criteria.pdf>) 2003

■ Власов В.В. Эпидемиология М: ГЭОТАР-МЕД
2004:4646.

- НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ

